

ELŐFIZETÉSI ARAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésre visszafizet
 vagy megöröse nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Bécsi becsület.

Kálmán király megparancsolta ugyan, hogy a mi nincs, arról szó se essék; de hát mert olyanok a viszonyok, hogy a magyar válság egy nem létező valami miatt tört ki s így irnunk kell a bécsi becsületről.

Becsületes ember nem csal; a becsületes embert megcsalni szokták. S a végén még ki is neveti a csaló.

S hogy kikacagja most Bécs a becsületes Magyarországot!

Az ősszel és a télen bajban volt Bécs. Nekünk nem sok közünk volt az egész boszniai kérdéshez; ha ránk bizzák, igen könnyen megegyezhettünk volna Szerbiával. Bécsnek kellett a balkáni pozíció megszilárdítása, Bécs akart a nagyhatalmi koncertben egy prece ismét primhedüt játszani.

Ugyan hogy végződött volna az a primhedülés, ha a mi nemzeti közvéleményünk az oroszhoz, angolhoz, franciához — szóval Európa többségéhez csatlakozik?!

Hanem hát mi becsületesek vagyunk s a becsület kérdését csináltuk magunkra

nézve abból, a mi prózai szemmel nézve: csak a bécsi hiúság kérdése volt. Azt mondtuk: igaz, hogy nincs sok értelme Aerenthal balkáni nagyhatalmosdíjának; de a magyar király volt az, akivel bécsi tanácsadói kimondatták az annexió szavát, hát akkor ezért a királyi szóért helyt állunk, ha kell, életünkkel és vérünkkel. Megvédtünk már egy gyöngye nőt, karján kicsi fiával, egész Európa ellen; most szembenézünk egy aggastyánért ismét akár egész Európával! A magyar becsület paizsa alá fogtuk a királyi szót s egy emberként állottunk a nagyhatalmi törekvések mellé.

Kimondhatatlanul sokat ártottunk ezzel magunknak. A szerbek csak pár éve is testvérüket látták bennünk; most ott tartunk, hogy Belgrádban épp olyan gyűlölt svába a magyar is, mint az osztrák. A tótokat ellenünk izgatta még Anglia is. Európa közvéleménye előtt hónapokig hazugságokkal halmoztak el minket. Lett annyi ellenségünk, hogy évtizedekig sem tudjuk kibékíteni őket. És akkor a nagy küzdelem szerencsés befejezése után elő áll legártalmasabb, legelfogultabb ellenségnek — a hinárból kiszabadított Bécs.

A hálátlanságnak ez a hallatlan megnyilatkozása másutt el nem képzelhető, csak Ausztriában. Megtették máskor is, mással is, tanulhattunk volna belőle.

Emlékezhetünk rá, hogy a télen, mikor nagyon szorult a bakkancs, a hadügyminiszter kezdett bizonyos magyar nemzeti vívmányokat emlegetni. A mi jó bolond becsületeségünkkel azt hittük, hogy ez a hadügyminiszteri frontváltás öszinte, s közeledés a kívánatos kölcsönös megértés felé. Tudomásul vettük s még buzgóbban lelkesedtünk a balkáni politika mellett. Még a függetlenségi politikusok sem akarták szaván fogni a megszorult ígéretet; hiszen becsületes ember megtartja a szavát, minek arról külön kötés? Csak egy hatvanhetes politikus, Andrássy Gyula látott bele a kártyákba s tartotta alkalmasnak az időpontot katonai vívmányok kiszorítására. Nem hallgattak rá. Bécs pedig elérte célját, maga mellé sorakoztatta a magyar nemzetet, nem is kellett sokat ígéretnie — s a mit ígért, most azt is visszavívja.

Példátlan az a gyűlölet, a mellyel most, a baj elmúltával, odaát ellenünk

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Az öreg professor.

Irtta: Ulférth József.

A rendelő óra vége telé közeledett. A tanár idegesen nézegette óráját s minden ujonnan belépő beteg után valóságos csalodást érzett. Nem jött el, hiába hívatta. Talán sejtette, hogy miről akar vele beszélni s éppen azért nem jön, hogy kikerülje nagybátyjával az összetűzést. De talán csak nem haladtak még annyira tudtán kívül, hogy az ő beleavatkozása már elkészt volna.

A szokottnál jóval idegesebben végzett betegeivel. Végre midőn az utolsó betegét is elbocsátotta — az óra éppen ötöt ütött, — belépett unokaöcse.

— Köszönöm, hogy oly pontos voltál. Nem látott senki?

— Amennyiben Jenny-t tetszik a senki alatt érteni, ő éppen az ablakon nézett ki, midőn a kapun bejöttem.

— Hm — dörmögött a tanár. Éppen azért kértem, hogy ma kivételesen a rendelő órák alatt látogass meg, hogy az ő figyelmét elkerüljem. No de ezen segítünk, hogy ne zavaron senki beszélgetésünkben.

— A tanár becsukta a rendelő szoba ajtait s leeresztette a nehéz szőnyegfüggönyöket.

— Így, tehát kedves Józsi. Mielőtt azonban beszédemet megkezdénem, arra kérék, hogy kérdéseimre adj öszinte férfias feleletet.

— Kérék kedves nagybátyám. Azt hiszem eléggé ismersz ebben a tekintetben.

— Ismerlek. Éppen azért arra kérék, hogy ne tágíts ettől a jellemvonásodtól bármily kellemetlenek is lesznek kérdéseim.

— Megnyugtathatlak nagybátyám, mert őszinteségem nem alkuszik meg a körülményekkel.

— Köszönöm! Mondd meg tehát mennyire vagy Jenny-vel?

— Szeretem. S most már jogosan reményelem, hogy viszonzza érzelmeimet.

— Beszéltél vele erről a tárgyról? S én nekem egy szót sem szóltál — kérdé szemrehányó hangon a tanár.

— Hiszen a te beleegyezésedet bizonyosra vettem. Nem is képelem, hogy neked nagybátyám kifogásaid is lehetnek e házasság ellen?

— Házasságról, szerelemtől szó sem lehet köztetek s ha sejtettem volna, hogy gyakori együttléteitek erre vezet, már régen közbeléptem volna.

De annyira el voltam foglalva a tudományjal, hogy nem is gondoltam arra, hogy milyen cselészövést terveztek hátam megett.

— De nagybátyám, igazán nem értelek. Ugy beszelsz, mintha a legkönnyelműbb fiatal ember lennék.

— Az vagy, mert közelekedett lett volna az én véleményemet előbb kikérni, mielőtt Jenny-vel beszéltél volna erről a tárgyról.

— Engedj meg kérék, de a köteles tisztelet távozni készlet. Nem akarom, hogy tovább is kénytelen legyek e rám nézve kellemetlen beszédet szó nélkül tovább tűrni.

— Ne idegeskedj öcsém — szolt rá komoly hangon a tanár. — Nem akarlak megsérteni, de s ezt értd meg jól, — beleegyezésem nem adom soha e házassághoz éppen a te érdekedben. Ez pedig éppen elég, hogy még 6 évig, míg Jenny 24 éves lesz, ne legyen a dologból semmi. Akkora már azt hiszem el fog mulni ez a mostani futó érzélem, mely csak a gyakori együttlét következménye.

— Nagybátyám mindent a tudomány szemüvegén keresztül néz, de én biztosítom, hogy ez az érzés nem lesz muló egyikünkknél sem, még ha meg is kimélem becses házat látogatásaimról. Egyet azonban legyen szives megmagyarázni. Hogyan egyezteteti össze eljárását

WIKUS

CZUKRÁSZATA ÉS
 CSOKOLÁDE GYÁRI LERAKATA
 NAGYVÁRAD.
 FEKETE SAS PASSAGEABAN.

TELEFON 763.

fordulnak. Sam kartelbank, sem katonai vívmány — ellenben dobjuk oda a magyar állam egységét a nemzetiségeknek! Magyarország megtette kötelességét, megmentette a nagyhatalmi állást, most hadd pusztuljon! Igéret? vissza vele! Biztatás? ki mondta, hogy felüljön neki a magyar? Becsület? hát arról kibeszélt odaát?

Okosabban tennők, ha Bécsnél szemben mi sem helyezkednénk többet holmi érzelmi alapokra. Adszí-nesze, de mindjárt. Deák Ferenc Königrätz után sem követelt többet, mint előtte; ezzel a nemes lovagiassággal könnyekig megindította Bécsét — hanem azok a könnyek egy lépéssel sem vittek előbbre minket s különben is régen félszáradtak s a gyűlölet szikrázik helyettük. Semmi szükségünk tovább is ilyen csalódásokra. Fogjunk össze, legyen egy magyar párt az egész nemzet s a milyen eljárást velünk szemben Bécs tanúsít, fizessünk vissza ugyanolyanul. Semmi kimélet, semmi lovagiasság, semmi érzélgés többé.

Bécsi perfidia, magyar naivság — ezen a kettőn bukott el mindig a mi igazságunk. Mégsem tanultunk belőle.

*

A válság.

A tegnapi kihallgatástól nagyon sokat reméltek, ez a remény azonban mind füstbe ment a Kossuth kihallgatása után. A döntésről még pozitívumot nem tudnak, de mindenki meg van győződve róla, hogy az kedvezőlen. A válságról ujabban a következőkben számolunk be.

Váratlan fordulat.

Igen előkelő politikus, aki bécsi körökkel állandóan összeköttetésben áll, ezeket mondta:

az én érdekeimmel s hogyan a Jenny-ével, akinek Ön gyámtyja?

Figyelj rám! Nem tartoznék néked nálam jóval fiatalabbnak magyarázattal, de szeretlek benneteket s mert éppen ezért nem érzem magam elég erősnek, hogy ellenálljak kérésednek, melyet azt hiszem Jenny is magáévá tesz. Azért szeretnélek megnyerni téged tervemnek. Külömben is azért hivatalak, hogy tisztázzuk teljesen e kérdést.

— Jenny anyja tudóveszes volt. Mint leányt én gyógyítottam s kétségbeestem midőn testvérem egy délután azzal lepott meg, hogy feleségül akarja venni. Kérletem, fenyegettem. Hiába való volt. Ha jól emlékszem az is valami tudományos szemüveggel torkolt le mint te. Feleségül vette. E házasságból származott Jenny. A többi ugy történt, ahogy a tudomány — melyet a szerelmes emberek gunyolnak ki leginkább, — megjósolta. Jenny születése halálát okozta anyjának. Talán 1 évig húzta el szegény. Néhány év múlva követte őt nagybátyád, Jenny apja, akire szintén átragadt a tudóvesz. Jenny éu rám maradt. Szinte magam is csodálkozni kezdtem, hogy ő ment maradt az átkos kortól. — De — jól jegyezd meg, — a tudomány nem engedi magát megcáfolni. A jeienségek Jenny-n is kezdenek mutatkozni. Talán egy kis hűlés, vagy valami más mellék-

— Attól kell tartani, hogyha hamarosan nem lesz rend és kibontakozás, váratlan fordulat következik. Ha a függetlenségi párt szembe helyezkedik a koronával és a kormány támogatja ezt az akciót — a király rögtön elbocsátja minisztereit és betölti helyüket azzal, aki kínálkozik. Lukács és Khuen Héderváryról szó sem lehet, de valamely aulikus mágnás hamarosan akad. Bécsben az a felfogás uralkodik, hogy nem szabad egy percig sem tűrni, hogy a kormányhatalmat a király ellen kihasználhassák.

Kétségtelen, hogy Kossuth Ferenc ezt a felfogást ismerve, kéri oly nyomatékosan pártját, hogy ne agitáljon, ne tüntessen.

Kossuth és Apponyi.

Bécs, április 24. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter még tegnap este fogadta Müller László külügyminisztériumi első osztályfőnök látogatását a ki hosszabb ideig volt a miniszternél. Ma reggel Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter elsőbbsen dr. Tormai Géza miniszteri titkárral dolgozott. Fél tíz óra után a magyar házba érkezett gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter. Ekkor Kossuth Ferenc és gróf Apponyi Albert miniszterek visszavonultak és egész délelőt együtt dolgoztak. Kossuth Ferenc negyed kettőkor a Hofburgba hajtatott, ahol ő felsége fél kettőkor kihallgatáson fogadta.

Az önálló bankért.

Bécs, április 24. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter számos táviratot kapott Magyarországból, a melyekben a bankkérdésben elfoglalt álláspontja miatt üdvözlök és az önálló bank mellett való kitartásra buzdítják. A sürgönyök nagyobbrészt függetlenségi pártkörökből érkeztek; köztük van a budapesti II. kerületi függetlenségi pártkör távirata is.

Zichy Aladár gróf vélekedése.

Zichy Aladár gróf miniszter, aki tegnap a királynál volt, ma elmondotta, milyenek látja ő a helyzetet.

körülmény idézte fel e kitérőt, de ma már csalhatatlan jelek mutatják, hogy Jenny örökölte anyja betegségét. Ezt mint az orvosi tudomány általánosan elismert képviselője mondhatom néked. Te és Jenny első unokatestvérek vagytok, akiknek házassága még ha nem állana fenn az előbbi eset, akkor sem volna kívánatos családunk szempontjából, amely névnek elvégre mi tartozunk valamivel.

— Most már tudsz mindent. Tudod az okot mely a beavatkozásra készítetted. Fájdalom, hogy kissé késtem, de egyrészt nem vettem komolyan érzélgéseket, másrészt néked bevallom a család érdekében sem tettem volna meg e lépést, de rátok nézve életkérdést jelentett s hogy most már csalhatatlan lettem a körben, hozzá kellett fognom megakadályozni a végzetet, mely ugy látszik gyászos szerepet szánt családunknak.

— Igaza van nagybátyám!, de már késő a jóakaratu figyelmeztetés. Mindkettőnk szívét összetörné a szakítás s talán még a mostani reménytelen helyzetben sem oly biztos a kegyetlen vég, mint akkor lenne.

— Ne vond kétségbe állításomat. Negyven esztendő orvosi működéssel felelek érte. De hát válaszodon nem is csodálkozom. Szerelmes ember nem felelhet másként. Nem csalt ez a következtetés sem. Kétszerte nehezebbé vált

— Miután a kartell-bank lehetősége osztrák részről meghiusult, bekövetkezett a kormányválság, melyet a hétfői országgyűlésnek fognak bejelenteni. Az ország érdeke azt hozza magával, hogy a válság alkalmából a szélsőségek politikájába ne sodortassanak a pártok, mert csak így lehetséges, hogy a kormány tagjai, mint a pártok vezetői, sulyal birjanak a kibontakozás irányításában. Még van remény, hogy egészséges politikai alakulás létre jöhet, de minden szélső irányban való elragadtatás csak sulyosabbá és talán kevésbé előnyösen megoldhatóvá teszi a válságot.

Kossuth és Apponyi a királynál.

Budapest, április 24. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter fél 2 órakor jelentkezett kihallgatásra, mely fél 3 óráig tartott. A minisztert nagyon kedvesen fogadta a király. A kihallgatás után egy egész sereg újságíró vette körül a minisztert, aki a következőket mondta nekik:

— Valószínűnek fogják önök találni, hogy nem az önök nagyhatalma az, mely elé a király határozatát terjeszthetném. A király nagyon kegyes volt és tudatta velem elhatározását, melyben megőrizte az alkotmányos formákat. A határozatot a holnap tartandó minisztertanács elé fogom terjeszteni.

Apponyi Albert gróf kihallgatása Kossuth után történt, azonban arról a miniszter egyáltalán nem nyilatkozott.

Wekerle nyilatkozni fog.

Wekerle Sándor miniszterelnök a hétfőn délelőt tartandó képviselőházi ülésen és a délutáni főrendiházi ülésen nyilatkozni fog a politikai helyzetről. A képviselőház 11 órakor tart ülést és azon több elnöki irat elintézése és a következő ülés rendje szerepelnek napirenden.

iggy feladatomb, de még sem riadok vissza tőle. Elvásztlak benneteket a mai nappal. Néked bele kell egyezned ebbe, mert Jenny még nincs abban a korbán mikor már számolni szoktunk a tettünk következményeivel. Remélem férfiasan fogod föl nézeteimet s nem fogsz kicsinyes ravaszkodással hátam megett Jenny szívéhez férközni.

— A mai nappal megszűnnek látogatásaim az Ön házában, de csak 6 évig. Amely napon Jenny betölti huszonegyedik életévét, újra eljövök, hogy megkérdézzem Jennytől a választ. Akar-e az én feleségem lenni.

— Adja Isten, hogy hat évi távollét megváltoztassa szándékodat s visszarántson az örvényből, amelybe rohanni készülsz. Isten veled.

— Kedves leányom, most megtudtad, hogy miért maradt el unokabátyád házunktól. Hidd el, hogy keserves kálvária volt nékem nézni a te hallgatag bánatodat, midőn tudtam, hogy vigaszt nem nyújthatok néked. Hat év óta mindég remegve vártam azt a napot amelyen föl kell világosítani tégedet a történekről. Elkeltt értem ezt is. Egész éjjel nem aludtam ma, mert amilyen biztosra vettem, hogy megtartja a szavát, mégis föl-föl támadt a remény, hogy megfogadta tanácsomat s kitérőt emlé-

A tavaszi idény beálltával

kézimunkák, hozzávalók, rövidárúk, szallag- és csipkediszek, keztyük, harisnyák, övek, nap és esőernyők, fűzők, zsebkendők, kötények, fátvokok. Vidéki rendelvények pontosan eszközöltetnek.

ajánlom a n. é. vevőközönség b. figyelmébe dusan felszerelt rak-táram a legolcsóbb versenyen kívüli árak mellett u. m.

TÁTRAY GUSZTÁV
NAGYVÁRAD, Rákóczy-ut 4. sz.

Telefon 783. szám.

A helyzet.

Budapest, április 24. A Magyarország egyik jól értesült bécsi távirata szerint a döntés tényleg megtörtént. Igen illetékes helyről nyert információ szerint a döntés kedvezőtlen.

A török forradalom.**Konstantinápoly ostroma.**

Mióta a törökök elfoglalták a görög császárság egykori fővárosát, a büszke Bizánc nem látott falai előtt ellenséget. Most jelent meg az első ellenséges csapat: azok is törökök, hazájukat legőszintebben szerető hazafiak, a kik csak a fővárosban fejét felütött reakciónak és talán legteljebb a szultánnak ellenségei; de hazájukat megmenteni kívánják.

Törökország becsületéért fogtak fegyvert a hazafiak; kimélettel, de eréllyel haladtak előre s minden áron békés uton kívánták a válságot megoldani. Szembeszálltak saját uralkodójukkal is, mikor a szultán a haza ellenségének bizonyult. És a török nemzet impozáns fellépése tiszteletet parancsolt fölfelé és lefelé egyaránt.

Konstantinápoly rövid ellentállás után megadta magát s meghódolt az ujtörököknek a Yildiz-örség is. Törökország sorsa most már a Yildizbeli kamarilla helyett az erélyes fellépésre kész hazafiak kezében van.

Távirataink a következők:

Utcái harcok Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, április 24. (Reggel 6 órakor.) A macedón csapatok éjjel bevonultak a

városba. Reggel 6 óra óta erős puskatűzelés és lövéseket hallani. Azt hiszik, hogy ez nem jelenti a helyőrségi csapatok komoly ellentállását, hanem, hogy a meglepett csapatok csak a büntetéstől való félelmükben tejenek ki némi ellentállást. Enver bej katonai attasé minden diplomáciai misszió védelmére vadászszázadot küldött. Az osztrák-magyar nagykövetséget a katonai akadémia növendékei őrzik. A városban pánik van.

Dörögnek az ágyuk.

Konstantinápoly, április 25. Reggel öt óra óta észak felől fegyver- és ágyutűzelés hallatszik. Az operáló hadsereg éjjel teljezen megszállotta ugyanis azokat a külvárosokat, melyek a Yildiz-halmait dominálják. A Fakisla kaszárnyában lévő katonák és a katonai iskola növendékei ellentállást tejenek ki. Perát a csőcselék támadása ellen a külvárosok felé katonai kordonnal elzárta. Az összes követségek s nagykövetségek épületeit erős szaloniki vadászcsapatok őrzik. A lakosság sem mer az utcákra kimenni, de a háztetőkön kíváncsiak gyülekeznek. A járőrelők izgatott csoportjait a bevonuló csapatok az utcákon azonnal eloszlatják. Hire jár, hogy a külvárosokban polgári személyeket, köztük egy angolt is, aki fényképészeti felvételeket készített, véletlenül agyonlőtték.

A Yildiz megadta magát.

Berlin, április 24. A Wolff ügynökség értesülése szerint a Yildiz-örség megadta magát az ostromló hadseregnek.

A szelamlík rendben folyt le.

Berlin, április 24. A tegnapi szelamlík minden incidens nélkül folyt le. Kevesebb ember jelent meg, mint máskor s a katonaság is csak 3 ezer emberből állott. A szultánt parancsszóra éltették, mint máskor is. A szultán is részt vett természetesen, a gondok nem látszottak meg az arcán, mert erősen ki volt festve. A szultán tehát nem sskótt meg. A

rendes ima elmaradt. A diplomaták kioszkjában 30 ember volt mindössze. A szultán többször barátságosan intett feléjük.

A Yildiz-kioszk üresen áll.

Konstantinápoly, április 24. Az összes hercegek és hercegnők már szerdán titokban elbegték a Yildiz-kioszkt. Burhán Eddin herceg, akinek ugylátszik jelentékeny része volt az e heti eseményekben, egyik testvérének palotájába ment s onnan az osztrák Lloydnak egy hajójára menekült, amelyen Triesztbe utazott. A szultán háremhölgyeit messzibb levő kastélyokba vitték.

Legujabb.**Konstantinápoly ostroma.**

Konstantinápoly, április 24. A Konstantinápoly körül összegyűlt hadsereg reggel 5 órakor bevonult a fővárosba. A városban óriási a rémület. Stambulban az osztrák-magyar nagykövet palotája közelében lévő kórházba menekülöket agyonlőtték a katonák. A Fakisla kaszárnyát, mely a Yildiz kioszknak volt utolsó erősege, az ostromlók előbb ágyuzni kezdték, mire a bentlevők védelmi állást foglaltak. Az ostromlók gyorstűzelő ágyúkkal pár óra alatt valóságos rommá lőttek a kaszárnya védő falait. Az egész városban dörög az ágyu és a puska. Az ostromlók a legtöbb helyen gyors tüzelőkkel dolgoznak.

Konstantinápoly, április 24. A Yildiz örségét délelőtt 11 óráig ostromolták. A védők végre is belátták a helyzet tarthatatlanságát és a kioszkon 11 órakor kitűzték a fehér lobogót. A városban a sebesültek számát eddig kétszázra teszik, ez a szám azonban folyton nő.

kezeteiből. Oh leányom nekünk tudósoknak más véleményünk van az érzelmekről. Ha akarta volna eltudott volna felejtetni. De nem akarta. S én most kénytelen voltam a te érdekében — mert ő rá nem is gondolok többet — megtennem azt, amit soha nem tettem meg. Föltartam előtted, hogy gyógyíthatatlan betegségem miatt nem szabad e házasságnak megtörténnie. Néhány hónapi boldogság, de annál bizonyosabb pusztulás várakozik rád az oldalán, míg itthon az én gondos felügyeiletem alatt hosszú időre késleltetni lehetne végzeted. Szegény gyermekem hallgasd meg a te öreg nevelő apádnak kérését, ne fosszál meg magadtól s ne dobd el az életet néhány pillanatnyi boldogságért. Hidd el, a házasság életben oly rövid ideig tart a boldogság. S bocsáss meg nekem, hogy össze kellett törnöm a szívedet, de kötelezett esküm, melyet atyádnak tettem. Az én családommal már nem törődök, már csak a te sorsod aggaszt engem.

— Ne gyötörje magát atyám — mondá szomorúan a leány. Unokatestvérem bizonyára elfeledett engem oly hosszú idő alatt.

— Oh, ebben biztam én is mindig s most sem tudtam volna ily kegyetlen lenni hozzád, ha ma nem kapok tőle postán egy névjegyet. A boritékon azonnal ráismertem hártározott erős írására. Alig pár sor volt belül.

Hat év lejárt. Délben fölszabadulok kötelezettségen alól, Józsi.

— Ugye megérted, hogy siennem kellett. Föl kellett ezt a rendelkezésemre álló pár órát használnom, hogy megmentslek téged. De hogy megmentslek, előbb össze kellett törnöm. Nyomorult jellemetlen embernek bélyegeznék minden orvost, aki úgy tett, mint ahogy én tettem, de azért mégis nyugodt a lelkiismeretem, mert ellened de éretted vétkeztem.

— Legyen nyugodt atyám. Én jobb gyermeke leszek, elfogadom a tanácsát. Magam írom meg a választ épp oly röviden, mint ő irt ntyámnak. Sietek is hogy tizenkét órára kezei közt legyen s elmaradjon a látogatás.

— Hogyan hát arról is lemondasz, hogy láthatd még egyszer — kérdé láthatólag földelve az öreg professor. Mennyivel jobban tudod megítélni a helyzetet gyenge leány létedre, mint mi férfiak. Most már látom, hogy jobban szeretsz engemet, mert a szerelem és az élet között az életet választod magadnak.

Nem atyám. Hazudni nem tudok sem szóban, sem írásban. A feleletem itt van Józsinak. Mindent tudok, tehát. Nem. Szükségtelen ezért ide fáradnia — Jenny.

— De ha a látogatás mégis megtörténne

s ő is azt vetné szememre, hogy a szerelem helyett az életet választottam, akkor nem volna elég erőm, hogy visszatartsam magam, hogy ne boruljak a nyakába s azt ne mondjam. Igen az életet választottam, de a te életedet, hogy ugy ne járj mint az atyám.

A tudós professor megrendülve állott a szegény gyermek előtt. Már már habozott, hogy ne dobja-e a tűzbe a leány irását, de egy pillantás a lázban égő arcra, a halál két rózsájára, mely csalhatlan bizonyossággal hirdette a rettenetes kórt — s boritékba tette a levelet s megcimezte az unokaöcsének.

A leány kiment, a professor pedig a kezébe vette a boritékot s készült megnyomni a csengőt. De nem tudta magát elhatározni. Az öreg emberek babonás sejtelve szállotta meg, hogy annak a levélnek az elküldése talán még a tudomány tapasztalatainál is bizonyosabban jelenti a keserves véget, melyet pedig ő késleltetni akart. Eszébe jutott, hogy Jenny apja mily gunyosan tromfolta őt minden tudományával midőn házasságától óvta. S aztán észbe jutott, hogy haldoklása előtt mily megtörtén kért bocsánatát s azért az ő kezébe eskü ellenében tette le gyermeke sorsát. Nem fogja férjhez adni amint első jelét észreveszi a gyermek az anyja által öröklött kornak.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ár a tvegekhat 4. — korona.

Sal Ferenc temetése.

Nagyvárad város nyugalmazott polgármesterét: *Sal Ferencet* tegnap, szombaton délelőtt helyezték örök nyugalomra, a város előkelő közönségének óriási részvéte mellett. A végtisztességen meghatározott módon nyilatkozott meg az a tisztelet, szeretet és becsülés, amelylyel az elhunyt ősz podesztát az egész város közönsége környezte.

Már jóval a temetés előtt ellepte városunk intelligens közönsége a gyászház tágas udvarát és az utcát. A megjelentek között voltak:

Andriska Károly, Aufricht Mór, Bunyitay Vince kanonok, Bordó Ferenc, Bigo Gyula ny. táblabíró, Butyka Lajos állomásfőnök, dr. Berkovits Ferenc, Balogh Döme, Belezay Antal, Böszörményi Géza, Bócz Géza táblabíró, Bánóczy Kálmán, dr. Baróthy Ákos, Balogh Elemér, Balázsházy Iván, Balogh Kálmán, Cseresnyés Albert, Csatóry István, Czizelt József, Dús László, dr. Déri István, Des Echerolles Kruspér Sándor, Erős Rezső, Ertsey Péter, dr. Fráter Imre, Fényes Manó, Ficzek Lajos, Ferdényi Olivér, Frankó Endre, Fráter Kálmán, Glac Antal főispán, Grünzweig Artur altábornagy, Grócz Béla kanonok, Gábel Jakab, Gyöngyössi István dr, Gerő Armin, Gaszner Károly, dr. Halász Lajos országgyűlési képviselő, Hraniczky Károly, Harmathy Károly, Halász Gyula, Hann Lajos, Huzella Gyula, dr. Hoványi Gyula, dr. Hoványi Géza, Imrik S. Zoltán, dr. Imrik Gusztáv, Imrik László, Jancsó Lajos, dr. Jancsó Dezső, dr. Karácsonyi János kanonok, dr. Kazay Kálmán, Krausz Dávid, Kurovsky Ferenc, Kugler Antal ny. ezredes, dr. Krüger Aladár, Kaczián Károly, Keller József ny. őrnagy, dr. Krüger Jenő, Karger Sándor, Körössi Endre, Kovács Dénes, dr. Kovács S. János, Kermeszky György, Korbély József, Keszthelyi Zoltán, dr. Konrád Márk, Komlóssy József, Kiss Dávid, Krajcsovich János, Keszte István, dr. Lányi József felsz. püspök, dr. Laurán Ágoston pápai praelátus, Láng József, Lázár Márton, Lausch Károly ny. ezredes, dr. Lestyán Endre, Lopusny Gyula, Lukács Ödön, Lakos Lajos, dr. Miskolczy Ferenc alispán, id. Markovits Károly, Miskolczy Barna, Madarász Gyula, dr. Márkus László, Mayer Antal, Makucz Ernő, dr. Mihály Lajos, Medvigy Gábor dr, Mayer Sándor, Mezey Mihály, id. Moskovits

Nem tudta elküldeni míg még egyszerű át nem olvassa a választ. Főszakitotta a borítékot. Az első ami szemébe tűnik a levélpapíron. Egy könyvecske. Igaza van annak a gyermeknek, nem tud hazudni. Amit nem akart megírni, azt elárulta a könyvecske. Joga van neki védekezni ez ellen is a tudomány fegyverével?

Nem küldte el, hanem várta a látogatást. Pontban tizenkét órakor belépett öcsse. Udvariasan meghajtotta magát s Jenny után kéredezésködött.

— Talán nem olyan sürgős a dolog kérdé a professor. Nem szentelnél nekem is egy kevés időt.

— Nagybátyám nézeteit már ismerem abban a kérdésben amelyről Jennyvel akarok beszélni. Az ő válaszáért jöttem, felelte az öcsse kiáé dacosan.

Azzal is szolgálhatok kérlek s átnyújtotta a levelet.

Az öcsse átolvasta mintha nem akarna hinni a szemének elsápadt, de egy pillantás bátyja gunyos arcára s udvariasan átnyújtotta. — Bocsánat. Akkor már nincs több beszédem senkivel.

— Nonó felelte az öreg professor. Azért nem kell midjárt elkéseregni. Fogadni mernék, hogy nem is olvastad el figyelmesen azt a levelet. Vagy talán én ejtettem azt a könyvecskepet a papírra?

Mór, Meskó Boldizsár, Molnár Géza kuriai bíró, dr. Mártonffy Bogdán, Millye Gyula, dr. Molnár Imre, Medvigy Mihály, id. Márkus János, Markovits Samu, Major Lajos, dr. Némethy Gyula, Némethy István p. ü. tanácsos, dr. Nyíry Ödön, Novotny S. Alfonz, Nagy Márton, Óváry Lajos, Olasz Elemér, Pajor Kálmán táblabíró, Papp Miklós p. ü. igazgató, Pacala Tamás, Papp György, Papp János, Papp György lelkész, Plathy Miklós, Papp Elemér kir. főmérnök, Papp Imre, dr. Popovics Miklós, Rimler Károly polgármester, Rádl Ödön, Reismann Mór, Rothbart Bernát, Réz Mihály, b. Szentkereszt Zsigmond táblaelnök, Sztaniszlavszky Adolf főügyész, Siket Traján kir. postaigazgató, Schvarcz Géza h. őrnagy, Szödényi Nándor, Száhländer Károly, Sztankovics József, Sulyok István, Schweiger Ede, Sztarill Ferenc, Schvarcz Márton, Schvarcz Ferenc, Sztarill János, Schreitter ezredes, Széchenyi Jenő kanonok, Schvarcz Izidor, Tóth Dezső közg. bíró, Tóth Imre táblabíró, dr. Thury Kálmán, Tátray Sándor, Tanay Zsigmond, Urbán Adolf, Velyáczky Gyula kir. táblabíró, Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, Weingartner Andor, Wertheimstein Alfréd, Wallner Ödön, Vágassy Imre, Víz Lénárd, dr. Várady Zsigmond, Várdi Mór stb.

A városi árvaház igazgató választmányának tagjai, élükön özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné elnökkel, testületileg vettek részt az árvaház növendékeivel együtt a temetésen.

A remek koszorúkkal borított koporsót az udvaron helyezték ravatalra. A koporsó mellett helyet foglalt a bánatos özvegygel a gyászoló rokonság.

Amin elhangzott a püspök ajkán az Oremus profidelibus de functi... alig maradt szem szárazon. A fájdalom könnye megjelent a résztvevő közönség szemében, midőn utolsó Istenhozzátot mondott az elhunyt polgármesternek.

A gyászszertartást *Fetser* Antal felszentelt püspök végezte segédlettel.

A háznál történt beszterelés után megindult az impozáns gyászmenet az olasz plébánia templomba, élén a keresztvívővel.

Ezután egy szakasz díszbe öltözött rendőr lépdelt, Becsey őrmester vezetése alatt. Ezt követték a Concordia dísztestőrei és a díszbe öltözött városi és megyei hajduk. Most következett a temetkezési intézet testőre a gyász-

lobogóval, míg egy dísztestőr párnán a III. oszt. vaskorona rendet vitte.

A mintegy 50 remek koszorúval zsutolt koszorú-kocsi után lépdelt a papság, élén *Fetser* Antal felsz. püspökkel.

Ezután az üveges halottas kocsi következett, 6 fehér ló által vonva, két oldalt dísztestőröktől, városi és megyehajduktól és a városi tűzoltóktól környezve.

Az olasz-i plébánia templomban a masszív antik koporsót nagy gyászpompával felállított menyezetes ravatalra helyezték, körülvéve nagyszámú ezüst kandallaberekkel s délszaki nővényekkel. A koporsóra helyezték a család koszorúin kívül Nagyvárad város és Biharmegye remek koszorúit.

A gyászmisét szintén *Fetser* Antal felsz. püspök végezte.

A requiem végeztével a gyászmenet óriási közönségtől és hosszú kocsisorral kísérve, az előbbi sorrendben kivonult az olasz-i temetőbe, ahol az elhunyt kiváló férfit a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték.

Legyen emléke áldott!

A rendkívül díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata rendezte, elismerésre méltó pontossággal.

Vinkler Josefa urnő *Sal Ferenc* elhunytá alkalmából koszorú megváltás címén a Szent Lászlórol nevezett gyermek-menedékház és koldus ápoló-egyesületnek 20 koronát adományozott.

UJDONSÁGOK.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

* **A két kultúregyesület fuziója.** A Népművelési Egyesület választmánya tegnap délután tartott gyűlésében foglalkozott a két kultúregyesület fuziójával, amely most már sokkal közelebb fekszik, semmint az elmúlt napok eseményei előre jelezték. *Sipos* Orbán min. tanácsos és *Fetser* Antal püspök felszólalásai teljesen megteremtették a közös cél érdekében anyira óhajtott békét. A választmány egyértelműleg hozott javaslatot terjeszt a mai közgyűlés elé, amely a következő: A népművelési egyesület hazafias örömmel üdvözlö a Bmkét és minden nemes törekvésében a legnagyobb keszszéggel támogatni kívánja; ezt dokumentálandó a Bmke népművelési osztályának a vezetését készségesen elvállalja természetesen saját alapszabályai keretében s hogy a kapcsolat jogilag is meglegyen, az alapító tagok közé belép. Együttal annak a reménynek is kifejezést ad, hogy el fog következni bizonyosan az az idő, amidőn a két testvéregyesület teljesen egybeforr s közös erővel és nagyobb sikerrel fogja szolgálni Biharmegye és Nagyvárad város kulturáját.

* **Előkészületek a gyermeknapra.** A gyermeknapokat május hó 1. és 2. napján tartják meg Nagyváradon. *Glac* Antal főispán, mint a rendező-bizottság elnöke felhívást kül-

Feltűnő olcsó árakban szerezhetők be Friss és Társánál
női-, férfi- és gyermek harisnya, keztyűk, ridikülők, sétabotok, nyakkendők; óriási választék sapkákban.

dött szét Nagyvárad előkelő hölgyeihez, hogy tudassák, mely időben és mely helyen óhajtanak a gyűjtő urnáknál működni. Egy ízben a központban s egy ízben egy mellékutcán felállítandó urnához 2-2 órára kéri a főispán a hölgyek megjelenését. A rendező-bizottság ezután ismételt felkéri a t. hölgyeket, hogy válaszukat sürgősen küldjék be, mert csak így tudják a beosztást elkészíteni. Az urnák helyei, melyek közül választani lehet, a következők:

Központiak: 1. számú Bémer-tér kishidő, 2. számú Színház szöglet Emke-kávéház, 3. számú Bémer-tér Royal-kávéház, 4. számú Szent László-tér kishidő, 5. számú Szent László-tér Teleky-utca sarok, 6. számú Fekete-Sass passage, 7. számú Szent László-tér Kert-utca sarok, 8. számú Szent László-tér Zöldfa-utca sarok, 9. számú Pénzügyi palota, 10. számú Törvényeségi palota, 11. számú Rákóczy-ut, Uri-utca sarok.

Mellékutcaiak: 1. számú Máv. állomás. 2. számú Madonna-gyógyszertár Sztaroveszky-utca, 3. számú Réti-gyógyszertár, 4. számú Teleky-utcai gyógyszertár, 5. számú Szent János-utcai Reich üzlet, 6. számú Nagypiac tér Zöldfa-utca sarok, 7. számú Nagypiac-tér Oroszlán-gyógyszertár, 8. számú Nagypiac-tér Keresk. Csarnok, 9. számú Ghilányi utcai gyógyszertár, 10. Ghilányi sor Klein-üzlet, 11. számú Kolozsvári-utca Szent László-gyógyszertár, 12. számú Várad-velencei állomás.

*** Jókai-matiné a gimnáziumban.** A nagyvárad premontrei főgimnázium »Eötvös önképzőkör«-e részben a Jókai-szobor alap, részben a saját könyvtára gyarapítására ma a gimnázium nagytermében Jókai-matinét rendez. A matiné kezdete d. e. 11 órakor. Belépő-jegy személyenként 1 korona. Jegyek a meghívó előmutatásával Vidor Manó könyvkereskedésében, — a matiné napján pedig a pénztárnál válthatók. A matiné műsora a következő:

1. »Rákóczi nyitány«, Kéler Bélától. Előadja: a főgimnázium zenekara.
2. Elnöki megnyitó. Tartja: Pajor Kálmán VIII. o. t.
3. »Jókai Mórhoz«. Lampérth Gézától. Szavaja: Kurovsky László, VII. o. t.
4. »Schubert — Liszt«. Erlikönig. Zongorán előadja: Munk Andor, VII. o. t.
5. »Jókai méltatása«. Irta és felolvassa: Böhm Ferenc, VIII. o. t.
6. »Magyar királyinduló«. Huber Károlytól. Énekli a főgimnázium térfikara. Zongorán kíséri: Varró Sándor, VIII. o. t.
7. »Ch. de Beriot Concerto«. Nr. 8. Előadja: hegedűn Szmazsenka Herbert, zongorán Varró Sándor, VIII. o. t.
8. »A lengyelek fehérasszonya«. Jókai Mórtól. Szavaja: Bary Zoltán, VII. o. t.
9. »Th. Büchner«, ünnepi induló. Előadja: a főgimnázium zenekara.

*** Szabadkai gyilkosság.** Az ország-szerte nagy szenzációt keltett és még most is nyomozás tárgyát képező szabadkai gyilkosság ügyében tegnap egy tényleges tanujelentkezett a nagyvárad rendőrségén, aki — ugye lehet — nagyon fontos vallomást tett. Az illető *Mihalkovits* Ádám szabósegéd, aki 20-án jött Nagyváradra munkakeresés végett, de tegnap este már ismét munkakeresés céljából Debrecenbe utazik. Nevezett, aki szabadkai születésű és illetőségű e hó 19-én azaz hétfőn Szabadkán volt és délután háromnegyed 6 óra tájt Palicsra ment ki gyalogosan. Utja a *Haverdánné-téle* villa felé vezetett el és itt egy mellékutról kijövőfélben látott egy középtermű 30-32 évesnek látszó egyént, akin zöldes-szürke kockás bicikli-sapka volt, sötét színű kabát, csikos nadrág, amelyet bokáiban fekete szalag szorított le, a fiatal ember borotvált állu, szőke bajusza és gesztenyebarna haju volt; a mellékutról befordulva, a *Haverda-villa* felé tartott. *Mihalko-*

vics itt Nagyváradon egy helyi lapból olvasta a gyilkosságot, miután ezt közvetlenül megelőzőleg látta az ismeretlen fiatalembert a színhelyen, vallomástételre jelentkezett rendőrségünkkel. Hozzáteszi, hogy az illetőt jól megnézte és kétségkívül fel is ismerné. A főkapitány haladéktalanul sürgönyözött Szabadkára a rendőrségre, közölvén vele ezen vallomást egész terjedelmében.

*** A földtulajdonosok figyelmébe** Wekerle Sándor a m. kir. pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a földadókataszter kiigazításáról és a földadószázalék megállapításáról szóló 1909. évi V. t.-c. 3. §-ának végrehajtása iránt felhívást bocsátott ki, amely felhívás megküldött példányai egy részének az egyes városi hivatalokban, továbbá a város különböző helyein leendő kifüggesztésére intézkedtem, egyben megfelelő számú példányokat az érdekeltekkel leendő közlés végett a helyi bírósági hivatalnak, az olasz városrész mezőbíróségának és a velencei gazdaközönség elnökének megküldöttem. Tekintettel a miniszteri felhívás nagy fontosságára az érdekeltektől földtulajdonosok figyelmét az abban foglaltakra nézve ez uton is felhívom, azon értesítéssel, hogy a felhívásban jelzett kataszteri birtokosokat és munkarészeket a városi adó hivatal 31. számú hivatalos helyiségében tekinthetik meg. Nagyvárad, 1909. április 20-án. Rimler Károly, polgármester.

*** Elhalasztott hangverseny.** Az e hóra hirdett báró Veny Dmoldné hangversenye a körbejött akadályok miatt szeptember hó első felére lett elhalasztva.

*** Ismét Tapasszi.** Papp János szalontai térfiszabó bűnvádi feljelentést tett Szabó Lajos és Tapasszi Károly ismert hamispénzben utazó cég ellen, valamint *Fahnfeder* Sámuel nevű titkáruk ellen, hogy még 1906. év szeptemberében Szatmári Sándor szalontai lakos közbenjöttével 4000 koronát csaltak ki tőle, igérvén érte 12.000 korona valódi jó hamispénzt. Papp János sem a hamispénzt, sem saját pénzét nem látta és elunván a várakozást feljelentést tett. A rendőrség Szabót, Tapasszit és Fahnfedert letartóztatta.

*** Erdőtűz.** Beéli tudósítónk jelenti, hogy tegnap délután a nagyvárad kath. püspökség beéli erdejében tűz keletkezett. A csendőrség kénytelen volt a lakosságot a faluból a tűz oltására kényszeríteni. Vagy 1 órai nehéz munka után sikerült a tüzet lokalizálni. A tűz 2 holdnyi területet hamvasztott el. A csendőrség nyomozása kiderítette, hogy a tűz okozói pásztorgyerekek voltak, kik tüzet rakva szalonát pirítottak, de utána nem oltották el a paraszat. A vizsgálat folyik.

*** Részvényjegyzés az ó-palotai kertgazdaságra.** Az ó-palotai kertgazdasági részvénytársaság 100.000 korona részvénytőkéjét 150.000 koronára emeli fel, hogy nagyobb arányban fejthesse ki tevékenységi körét. Nagyvárad városához kérvényt intézett az egyesület, hogy 250 darab 100 koronás részvényt jegyezzen. A város főszámvévője most adta meg véleményét a kérelemre, amely szerint javasolja, hogy ha a városi tanács úgy véli, miszerint a kérvényező kertgazdaság Nagyvárad élelmezési viszonyait kedvezően befolyásolja s a piac drágaságát enyhíti, úgy 50 részvény jegyzését indítványozza, 5000 korona összegben a város törvényhatósága előtt.

*** Letartóztatott kereskedő segéd.** A máramrosszigeti törvényszék közözlőlevele alapján jogtalan elsajátítás címén ma letartóztatta a rendőrség *Vider* Lázár helybeli kereskedő-segédet. Átadták a kir. ügyészségnek.

*** Eltűnt tárcsa.** Dr. *Feldmann* József ujfalu ügyvéd panaszt emelt, hogy tegnapelőtt a Rimanóczy földtúrdőből átvásalás végett elküldött rubájából 280 korona pénzt és több váltót tartalmazó tárcája eltűnt. A rendőrség nyomozza.

x A »Kéményseprő.« Intelligens közönségünket bizonyára érdekelné fogja, hogy *Waltz György* néhai Szmeccsányi Pál püspök ur volt konyhafőnöke Budapesten megvette az országosan ismert »Kéményseprő« vendéglőt. Az Aréna-ut és Szondy-utca sarkán levő vendéglő bizonyára rövid idő alatt kedvelt találkozó helye lesz a Budapestre felutazó Nagyváradiaknak is, mert *Waltz György* szakértelme, kedves és figyelmes modora révén Nagyváradon is kedveltségre tett szert.

x Üzlet áthelyezés. A nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozom, hogy női kézimunka, rövidáru, vászon, fehérnemű és kötött áru üzletemet folyó év május hó 1-től Rákóczi-ut 276 sz. saját házamba helyezem át (Sebő Imre könyvkereskedő helyébe) Orsolya-zárdával szemben — Mély tisztelettel *Oláry I.*

x Villamos világítási és csengő berendezések, remek csillárok Stern A. Vilmosnál Bémer-tér 2. Telefon 556. *Éjjel is van szerelő.*

x Csillárok témtárgyak csiszolása, fényezése, *Auerégek* s ezek jókarbantartása Stern A. Bémer-tér. Telefon 556.

*** Tátray Gusztáv** mai hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

x A Nagyvárad Hitelbank Részvénytársaság üzlethelyiségét május hó elején a Deutsch K. I. házába Zöldfa-utca és Kispiac-tér sarkára helyezi át.

x Fokozott nyereményesélyek. A magy. kir. szabad. osztálysorsjáték most kezdődő XXIV. sorsjátékának ma nyilvánosságra hozott nyeremény tervezete 15.000 darabbal kevesebb sorsjegy mennyiséget tartalmaz, amennyiben az eddigi 125.000 helyett csak 110.000 sorsjegy kerül kibocsátás alá. Dacára a sorsjegyek ezen nagy redukálásának a sorsjegy árak változatlanul megmaradtak, sőt ugyanígy a 600.000, 400.000, 200.000, 100.000, 90.000, 80.000, 70.000 stb. koronás főnyeremények is kisorsolásra kerülnek. Ez által a XXIV. sorsjáték minden résztvevője 12 1/2 %-kal nagyobb eséllyel játszik ezen főnyereményekre mint a lefolyt sorsjátékban.

Ma délelőtt 10-től 1 ig

KATONA ZENE a Pannonia étteremben.
Villás reggeli. Dréher és bajor sör.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
ÜDÍT-GYÓGYÍT

Orvosilag ajánlva. Nagyvárad fő-
lerakat: Friedl és Jörös cégnél.

A májusi munkásmozgalmak.

Az új szerződések előkészítése.

A közeledő május hónap igen mozgalmasnak ígérkezik a nagyváradi munkás viszonyokra nézve. A kollektív alapon kötött munkás-szerződések május 1-re lejárnak s így a munkaadók és munkásoknak új egyezmény megkötéséről kell gondoskodniuk. E tárgyban a nagyváradi építő iparosok szövetsége Sztarill Ferenc elnöke alatt ülést tartott, melyen megállapította a munkaadók által követendő eljárás módjait. A gyűlésen mindenekelőtt beszámolt az elnök az asztalos sztrájk ügyében Gerő Ármin főkapitány által egybehívott békéltetési eljárás eredménytelenségéről. A gyűlés megállapította, hogy a végleges béke megkötéséért tisztán a munkások hiúsították meg, mert nem fogadták el a munkaadók által kívánt nyilatkozatot, helyesebben egyéni szerződés aláírását. A szövetség ugyanis azon a határozott állásponton van, hogy kollektív szerződést többé nem köt, mert a szakszervezetekben nem talál kellő garanciát arra nézve, hogy a szerződés becsületes betartását biztosítsa. A kollektív szerződés helyére lép tehát az egyéni szerződés, melyet úgy a munkaadó, mint a munkás aláír s amelyben mindkettőnek jogai és kötelességei egyformán biztosítást nyernek: A szövetség e rendszert az egész vonalon be fogja vezetni, mert ez az egyedüli becsületes, helyes szerződés-kötés. A munkások nem tartják magukra nézve megaláználóan egy ilyen szerződés aláírását, mert hiszen a munkaadó is aláírja s akkor a világon mindenki megalázó dolgot mivel, aki egy szerződést aláír. A gyűlésen Szabó Károly számszerű adatokkal bebizonyította, hogy az új munkarend és az árszabály szerint már dolgozó asztalos munkások lényeges összegekkel magasabb keresetben részesülnek, mint részesültek a kollektív szerződés mellett. A munkások meg is vannak elégedve az új renddel és szívesen dolgoznak, csak az a pár nagy bangu, uszító nem hajlandó az új és egyedül tisztességes munkaviszonyt elismerni, mert érzik, hogy e mellett a régi amerikázásnak és önkényeskedésnek vége van.

A szövetségnek nincs is tehát a munkásokkal baja, csak azzal a pár uszítóval, aki alól a talaj súlyos s aki a békésen dolgozó munkás társait terorral s minden egyéb közszel meggátolni igyekszik munkájában. A szövetség azonban bizik Gerő Ármin főkapitányban, aki már a békéltetési tárgyaláson tanúsított pártatlan, derék eljárásával bebizonyította, hogy legelőbb óhaját képezi a békés munkaviszony biztosítása, hogy tehát a főkapitány látva a munkaadók tisztességes, becsületes magatartását, mindent el fog követni arra nézve, hogy a békésen folyó munkát megzavarni akaró kétes elemek erőszakos eljárásának éle vétessék. Ha a főkapitány teljesíti idevágó törvényes kötelességét, akkor rend lesz, mert ma Nagyváradon nincs asztalos sztrájk, munkás van elég, csak egy néhány uszító igyekszik állandóan a dolgozókat megzavarni és bizony néha akad egy-egy munkás, akit sikerül megfélemlíteniük.

A szövetség foglalkozott a május elseji munkás ünneppel s ide vonatkozólag Sztarill Ferenc elnök liberális javaslatára azt a határozatot hozta, hogy — ámbár erre szerződés már nem kötelezi a munkaadókat — a május elseji munkásnap megtartását a nagyváradi munkaadók hallgatóság tudomásul veszik, aki munkát akar, az dolgozhat, aki akar ünnepelni, azonban a bérfizetés szombaton délután a rendes időben lesz.

Végül foglalkozott a bizottság a kőműves és ács munkások és napszámosok új munkarendjével és árszabályával. A gyűlés elhatározta, hogy ezeket sokszorosítja és a munkások között egy felhívással együtt kiosztatja. E felhívásban a szövetség felvilágosítja a munkásokat, az új rend lényegéről, a szövetség elveiről és bizonyítja előlük, hogy az új rend minden tekintetben előnyösebb a réginél. Óvja a munkásokat, nehogy felüljenek az uszítók félre-

zetésének, mert az uszítók sohasem a munkás érdekéből cselekszenek, hanem dologtalan, de a kiszípolozott munkás fillérekkel kényelmes életüket féltik.

A szövetség reméli, hogy a munkások megis fogják érteni a szövetség becsületes törekvését s a május minden rázkódtatás nélkül fogja megteremteni az új rendet, ami különben minden tekintetben kívánatos is.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap délután: Hivatalnok urak, este Elvált asszony.

Hétfő: Elvált asszony.

Kedd: Elvált asszony.

Szerda: Elvált asszony.

Csütörtök: Rip van Winkle.

Péntek: Tatárjárás.

Szombat: Varázskeringő.

Vasárnap délután: Boccaccio, este: Ideál.

Beregi Sándor Buosuja. Feltűnően korán, hónapokkal a szezon lejárta előtt vett búcsút a közönségtől tegnap Beregi Sándor. A búcsúvétel oka: Beregit a színpadtól elcsalja egy féltévre nem valami bájos ifjú lény, hanem a jó öreg Jogtudomány. Jogi szigorlatokra készül s az őszig tanulni fog. A közönség őszinte sajnálkozással vesz búcsút Beregitől. Intelligens, ambiciós művész, akit szép tehetsége és készsége hivatottá tesz a színpadra. A nagyváradi színtársulatnak sokoldalú, használható tagja volt, akinek nem egy sikerült alakítása marad meg a közönség emlékezetében. Egyik legjobb szerepében, a Bernstein-féle Izrael hercegében búcsúzott el tegnap a közönségtől, mely zajos ünneplésekkel vett búcsút a távozótól. Beregi még csak elején áll pályájának s bizonytalán még sok szép sikere lesz a színpadon.

EGYESÜLETEK.

Megalakult az állatvédő egyesület.

Tegnap d. u. mint már előzőleg is jeleztük lapunkban, 5 órakor igen szép és választékos publikum előtt tartotta meg alakuló közgyűlését az állatvédő egyesület.

A gyűlésen jelen voltak:

Glac Antal főispán, Pap Miklós, Butyka Lajos, Novotni S. Alfonz, Stark Gy., dr. Halász Lajos, Gyémánt Jenő, Altmann Jakab, Edelmann Jakab, Halász Gyula, Bánóczy Kálmán, Pász Sándor, Gerő Ármin, Száhlender Károly, Orbán Sándor, Papolezi Ferenc, Bárdos Imre Jelinek Géza, Darvassy Lajos, Korbély Sándor, Bartos Gábor, Wertheimstein Alfréd, dr. Tóth Ferenc, Kertész Miksa, Kovács János, Balog Károly, Döry Ferenc, Aufrecht Mór, Karger Sándor, Des Echerolles Kruspér Sándorné, özv. Grunwald Henrikné, Szentlélek Kálmán, Des Echerolles Gilbertné, Kutsenreiter Ida, Belezny Antalné, Róz Mihályné, dr. Tóth Mihály.

Az alakuló közgyűlést vezető elnök Rimler Károly polgármester rövid, de annál tartalmasabb bevezető beszéd után felteszi a kérdést az egybegyűlt közgyűléshez, meg akarják-e alakítani az állatvédő egyesületet. Midőn egyhangúlag igenlő választ kapott, örömet fejezve ki azon, hogy alakuló közgyűlésre megnyerték Chermel házi Chermel István országunk egyik híres ornitológusát, felkéri, aki mint a budapesti anyaegetület elnöke és kiküldöttje, hogy tartsa meg programmba vett felolvasását. Chermelházi Chermel István örül annak a díszes hallgatóságnak, amely egybegyűlt ily ne-

mes és ily fenkőlt cél megvalósítására. Igaz, hogy az embervédő egyesületnek megalakulása nemesebb célt szolgál, de ez sem marad hátrább etnikailag, mert az ember humanitásának egyik főmomentumát jelzi akkor, mikor az a nála sokkal alantabb álló és tehetetlenebb Isten teremtményének sorsát a jó bánásmóddal, jó ápolással és az idő minden viszontagságai és nélkülözései ellen megóvja, megvédi nemcsak azért, hogy belőle hasznót merítsen, hanem hogy bebizonyítsa fennkőlt lelkének nemes érzelmét.

Az egyesületnek célja, úgy az ember közvetlen hatalma alá vont, mint közvetve hasznos állatok megvédése a rossz bánásmód, emberi kegyetlenkedések, kínzások ellen.

Azoknak, különösen az utóbbiak sorsának elszaporodásának, minden felhasználható eszközzel való előmozdítása, nem csak az emberiség hasznára van anyagilag, hanem a lélek finomodására és a gyöngédség növelésére a gyöngébbek iránt fejt ki átalakító előnyös hatást.

A felolvasás befejeződővén, az elnök dr. Tóth Mihály, főreáliskolai tanárt, aki már eddig is táradhatatlanul működött az egyesület megalakulásán felkéri, hogy olvassa fel az egyesület alapszabálytervezetét. Ez megtörténvén, azokat a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Ezt a tisztikar megválasztása követte. Az elnök felhívására dr. Tóth Mihály megteszi az indítványt a tisztikarra vonatkozólag, amit a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

Alapító tag lehet az, aki 50 koronát fizet egyszer s mindenkorra tagja az egyesületnek és állandó igazolványt kap. Rendes tag, aki három évre évenként 2—2 koronát fizet.

Több tárgy nem lévén, az elnök megköszönve a közönségnek a lelkes pártolást és a megjelenést, indítványozza, hogy a Budapesten székelő anyaegetületet táviratilag üdvözölje a közgyűlés, mire az szétszözlött.

Tisztikar:

Az egyesület védőjének felkérték: Bártfai Glac Antal főispán, díszelnökök: dr. Miskolczi Ferenc alispán, Rimler Károly polgármester, elnök: lovag Wertheimstein Alfréd, alelnökök: dr. Taury László és dr. Tóth Mihály, titkár: Vaday József, jegyző: Kovács János, ügyész: dr. Gyémánt Jenő. Szövetségi képviselők: Szokoly Tamás és dr. Halász Lajos orsz. gy. képviselők.

Választmányi tagok:

Balogh Mihály orsz. képviselő, dr. Berkovits Ferencz, Bordé Ferencz, Böszörményi Géza, Des Echerolles Kruspér Gilbertné, b. Podmaniczky Emma, dr. Hoványi Géza, Kertész Miksa, Komlóssy József, Lukács Ödön, Magdics Károly, dr. Matolay Károly, dr. Mártonffy Bogdán, dr. Molnár Imre, Nadányi Károly, dr. Szabó József, özv. dr. Személy Kálmán, Székely Sándor főszámvevő, Szűcs Izsó, Telegdy József, Vasady Lajos, Vidovich Béla, Weingartner Andor, Windisch Márton, Zathureczky István, Kauts Jenő főállatorvos.

(A 48-as honvédek közgyűlése. A Biharmegyei és Nagyvárad városi 1848—49. honvéd egyesület folyó hó 29-én d. e. 11 órakor Biharmegye székházának kisebb tanácstermében rendes közgyűlést tart, mire az egyleti tagokat ezennel meghívja. Ámánt Béla egyleti elnök.)

(Biharmegyei és Nagyvárad Nőegylet közgyűlése. A biharmegyei és nagyváradi nőegylet 1909. évi április hó 25. napján, délután 5 órakor, az Erzsébet leányórvaházban évi közgyűlést tart, következő tárgysorozattal: 1. Az egyesület évi működését ismertető jelentés. 2. Az egyesület pénztáráról szóló jelentés. 3. A választmány által fölvetett rendes tagok bejelentése s azok fölvetésének jóváhagyása. 4. Egy választmányi tagnak választása 2 évre.

Igazságszolgáltatás.

Katonatiszt rágalmazója.

Érdekes rágalmazási per volt tegnap délutánra az esküdtszék elé kitzúve. *Palkovics István* 37-es gyalogezredbeli kapitány a vádló; 1907 november havában *Katona Imre* a munkásújság hasábjain súlyos vádakkal támadt a kapitány ellen. Megírta róla, hogy brutális módon bánik a legénységgel, üti, veri a bakákat. Felhoz a többek között egy esetet, mikor a kapitány Kardóróól hazaérkezett katonákat kardlapozva s különösen egy szerencsétlen beteg legényt vert el irgalmatlanul. A sértett természetesen feljelentést tett a cikk írója ellen, ki bizonyítani kívánta állításait.

Tegnap folyt volna le ez az érdekes tárgyalás, azonban a védő *Sonnenvirt dr.* a tárgyalás elhalasztását kérte azoa okból fogva, mivel a tárgyalásra való idézést a vádlat csupán 4 nappal ezelőtt kapta meg. Mivel a törvény határozottan kimondja, hogy ha az idézés kézbesítése és a tárgyalás napja között legalább 8 nap nincs, ugy a tárgyalás elhalasztását bármelyik fél kérheti, ez alapon a kir. törvényszék *Korn Lajos* elnöklése mellett a tárgyalást elnapolta. A fenti mulasztás miatt pedig át ír a polgármesteri hivatalnak, mert ott történt a mulasztás, a menyiben a törvényszék már rég áttette az idézési felhívást.

Kuriai ítéletek.

A tegnapi nap déllutánján hirdette ki a királyi törvényszék a leérkezett kuriai ítéleteket.

Elsőnek *Lassku Simon* a 63 éves agg gyilkost vezette be az ügyesség szuronyos öre. — Beteges, öreg léptekkel ment a bíróságra.

Korn elnök: Mi a neve?

Lassku Simon: Lassku Simon.

— Miért van fogva?

— Eltettem kérem azt a veszett kutyát.

— Hogyan?

— Hát kérem *Lele Flórá*t ütöttem le fejével.

— Mit kapott érte?

— Tíz esztendőit instálom.

— Maga ez ellen semmisségi panaszszal élt.

— Nem értem kérem. Nem tudom én azt a szót.

— Appellált maga, ugy értem.

— Igen kérem sokallottam. Meg aztán csak egy tanu volt.

Ezután az elnök megmagyarázza a fogolynak, hogy a Kuria leszállította a 10 évi fegyházat 7 évre.

Az öreg bünös csak állt. Egyik lábáról a másikra támaszkodva, forgatva kezében a daróc süveget s végre így szólt.

— Hát ez már kevesebb, de még ezt is bővellem.

Az elnök megmagyarázta, hogy azt nem lehet, hanem kérhet új tárgyalást s ha akar, ugy forduljon a védőjéhez.

— Köszönöm instálom, ugy is csinálom, szólt az öreg s kívánczorgott a tereméből. Szegény öreg pedig ugyis alig alig éli meg a uyarat.

Ezután még két kuriai ítéletet olvasott fel az elnök. Ezek azonban helyben hagyták az esküdtszék ítéleteit.

§ Alvinczi Sándor utazni akar. Nem ismeretlen a közönség előtt *Alvinczi Sándornak*, a főreáliskola volt tanárának neve. A tanár ur az ország minden vidékén szerepelt már különböző, szóval, irásban, szépírásban és nyomtatásban elkövetett rágalmazások és becsületsértések miatt s bizony szépen felszaporodtak a rá kimért büntetések. Mikor aztán legutóbb Nagyváradon elrendelték egy perben rendőri elővezettetését, *Alvinczi* külföldre illant. Diplomáciai uton idézték meg tehát. Az idézésre *Alvinczi* érdekes levélben válaszolt. Előadja, hogy ő most Montekarlóban »irodalmi« (?) munkásságot folytat s nem ér rá rágalmakért helyt állani. De ha a bíróságnak szüksége van rá, ne

terhelteék potom 1500 azaz Ezeröttszáz koronát az ő irodalmi munkásságáról nevezetes helyre, Montekarlóba e küldeni, utiköltségei fejében. Persze a bíróság nem volt olyan naiv, hogy *Alvinczinak* éppen Montekarlóba küldözgessen pénzt, ellenben megkereste a fővárosi államrendőrséget, hogy a nagy irodalmi férfiú mihelyt Budapesten felbukkan, kísérik biztos fedezettel és 1500 koronánál valamivel olcsóbban Nagyváradra.

A szerkesztőségét felajánló

DR. VÖRSKICS GYULA.

ANGIDUARIUM
Rákóczi-ut 10.
NAGYVÁRAD.
BENKÓ
Mindenféle
könyvet
„ olcsón „
ad és vesz.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat és a legképtelenebb dolgokkal kengeti arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborét úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet *Gutori Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-Créme-jével* elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztatlansága (szepelő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlan és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetesen, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a *Margit-Créme* készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen ezért, mert a titkot soha senkire sem birta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a *Margit-Créme* mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kengetni és használnunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépségser a *Földes-féle MARGIT-CRÉME*, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a szepelőket, májfoltokat, kiütéseket, bőr- atkát, mitesszert, arc- és kézvrösségeket. Az arc ideális szép, üde és ifju lesz s emellett a *MARGIT-CRÉM* teljesen ártalmatlan.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona, *Margit-szappan* 70 fillér és *Margit-powder* (fehér rózsza és crème színben) 1 K 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A *Földes-féle MARGIT-CRÉME* kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: **Földes Kelemen gyógyszerész ARAD.**

Kapható NAHYVÁRADON: *Szenássy Ferenc*, *Farkas István*, *Nagy Kormány Zoltán*, *Hegedűs R.*, *Bleier József*, *Grósz Sándor*, *Hering Sándor*, *Leszner Alfréd*, *Molnár Lajos*, *Nyíri György*, *Pohl Jenő*, *Vadász Albert* (crog.), *Berger Sándor* illatsz. — SZALONK: *Berkes Armin*, *Szabó Emil* gyógyszerertárakban.

Bartos H. és Tsa

Rákóczi-ut.

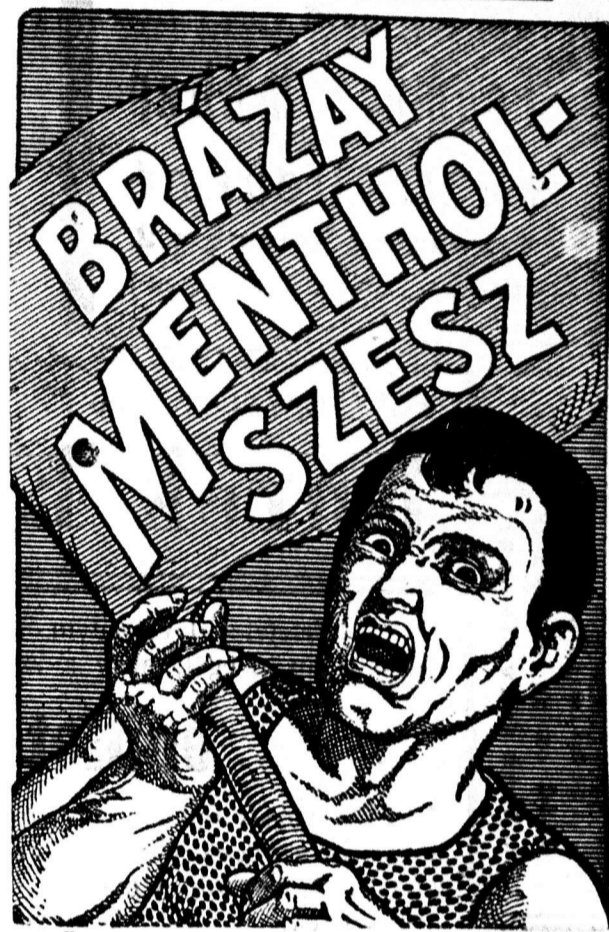
A tulajdonos halála miatt az összes áruk potom-áron lesznek elárusítva.

!! Berendezés eladó !!

Helyiség szerződéssel együtt azonnal kiadó.

NYILTTÉR.

Az élet minden bajában legjobb segítség és legmegbízhatóbb háziszer a

ERŐSIT! SEGIT! MEGOV!

Egy üveg ára 40 fillér. Kapható mindenütt.

Nagyváradai Hitelbank

Részvénytársaság

Alaptőke 600000 korona

Lebonyolít a bankszakmába vágó mindennemű ügyelet.

Elfogad: betéket könyvecskére és folyószámlára.

Leszámlát váltókat.

Hitelt nyújt értékpapírokra.

Kölcsönöket engedélyez kedvező feltételek mellett, különböző időtartamra ház- és földbirtokra kamatos és törlesztéses alapon.

Alapított 1889-ben.

Alapított 1889-ben.

Berkes Bertalan

Nagyvárad, Zöldfa-utca 21. sz. a.

TELEFON 180.

TELEFON 180

A tisztaság kedvelők szives figyelmébe ajánlom »Emke« parquette és padlófenyémazam, kerti butor festékeim mindenféle színben brundinom, butor, réz és ezüst tisztító szereim és cipőcrémem. Vevőimet 20 év óta elismert pontos kiszolgálásban és olcsó árban részesitem.

!! Kérem címemre ügyelni. !!

FOGAK!!

Ép gyökerek bennhagyásával,
művészi kivitelben szappadlás
nékül is készít **kitünő hir-**
nevü

Fogműtermében

Özv. **Dr. Deákné**
Nagyvárad, Kossuth-u. 2.
(Fekete Sással szemben)

Tötös Mihály

Épület és diszmű bádogos mester
:: **Bethlen-utca 36. szám.** ::

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget
hogy épület és diszmű bádogos munkáim
mellett elfogadok teljes fürdő berendezése-
ket, szökökútakat és vízvezetéseket saját re-
zervával, ugyszintén házaknak egész éven át
jókarban tartását.

Nagyobb vállalatnál költség-
vetéssel díjtalanul szolgálók.

Helybeli és vidéki telefon száma 386.
Ugyanott két tanuló felvétetik.

A Biharmegyei**Takarék pénztár**

zálogháza
május hó 5-én

árverést tart.

Kéretnek a felek zálogjegyeik rendezésére.

ALAPITTATOTT 1895-BEN.

DEO ADIUVANTE!

ALAPITTATOTT 1895 BEN.

Imrek Károly épület- és műbutor asztalos
Nagyvárad, Szaniszló-u. 46.

Tisztelettel értesitem igen tisztelt megrendelőimet valamint Nagyvárad és Biharvármegye igen
tisztelt közönségét, hogy a szakmamba vágó mindennemű

épület- és műbutor munkákat

készítés végett elvállalok, azokat a legnagyobb gondtal és izléssel a mai kor igényeinek megfelelőleg
tetszésre készítek bármely színben és mintára előnyös áráért Nemkülönbön mindenféle butorokat
átalakítok, javítok, fényezést és mattolást szakszerűen eszközölök. Továbbá zárdák, intézetek, iskolák,
egyesületek, gazdaságok helyiségeinek felszereléseit, azoknak gondosan való jókarban tartását illetve
javítását jutányos árért vállalom fel. Magamat, valamint cégemet a nagyérdemű közönség becses párt-
fogásába ajánlva, minél gyakoribb megbízásaiért esedezve vagyok kiváló tisztelettel **IMREK KÁROLY.**

Lakás és műhely Szaniszló-
utca 46 szám. — Jó fiúk
tanulónak felvétetnek.

Helyi és vidéki meghívásra
azonnal megjelenek.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árák mellett.

Videki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Levélfek, számlák, falragaszok,

báli meghívók,
táncrendek, etlapok,
naplók,
palackfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok

stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Sziládky Ernő

uri szabó

Nagyvárad, Rákóczi-ut 9. szám.

Telefon szám: 254.

Tiszteletteljesen hozom nagyrabecsült megrendelőim és a nagyérdemű közönség szíves tudomására, hogy 12 év óta Rákóczi-ut 3. sz. a. (Weiszlovits-házban) levő

uri szabó üzletemet

ugyancsak a **Rákóczi-ut 9. szám alá** (volt Bartsch) Óváry-palotába **helyeztem át.**

Midőn ezen körülményt szíves figyelmébe ajánlom, kérem rendelményeit továbbra is hozzám juttatni.

Uj üzletembe már megérkeztek a legdivatosabb valódi hazai és angol gyártmányu tavaszi és nyári szöve-
teim.

Kiváló tisztelettel

SZILÁDKY ERNŐ.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan elintézek.

MEGLEPŐ, SZINTE CSODÁLATOS GYÓGYEREDMÉNYEK

PAPTAMASI LITHIUM-GYÓGYVIZ

gyomor-, vese-, hólyag- és
bélbántalmaknál, valamint
asthma, bronchiale, kösz-
vény és huyasavas diathe-
sis eseteiben.

Kapható **Wurst Bertalan**
fűszer, csemege- és ásványviz ke-
reskedésében N.-Várad Rákóczi-ut 7.

Legbiztosabb és legmegbiz- !! hatóbb nyaraltatás !!

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy szőrmeáruikat, téli öltö-
nyöket, függönyöket, szőnyegetek stb.
nyaraltatás végett csakis szakmabeli
egyéneknél méltóztassanak elhelyezni,
hol kívánatra bármikor felmutatható
legyen, a nyaralások tisztán kezelve,
gondozva és kijavítva annak idején
haza szállítatom. A raktárom s üzle-
tem a károk ellen biztosítva van, azért
kérem a nagyérdemű közönség szíves
bizalmát. Tisztelettel

ZIMÁNYI ANDRÁS

szücs mester.

Szinház-u. 4. sz. Dr. Adorján Emil-ház.

Belépési felhívás

a 6-ik évtársulatba.

A Belvárosi Takarékpénztár kebelé-
ben alakult **Belvárosi Takaréék és
Hitelszövetkezet minden év január és
július elsején** egy-egy három évig tartó
uj évtársutatot nyit. Mindenki tetszés
szerinti számban jegyezhet üzletrészeket
s minden üzletrész után hetenként 20
fillér fizetendő, melynek összege a három
év elteltével a felmerülendő haszonnal
együtt fog az üzletrészeseknek vissza-
fizettetni.

A szövetkezet célja a takarékoságot
előmozdítani s a tagok hiteligenyeit kielé-
gíteni. Szövetkezetünk tehát amellet,
hogy a *takarékosság ügyét szolgálja*
tagjainak beteteik négyötöd része erejéig
kölcsönt is nyújt.

Felvételidj üzletrészenként 10 fillér
s az első betét befizetésekor min-
denki megkapja a saját nevére kiállított
betéti könyvecskéjét.

Vidéki tagok a heti befizetéseiket be-
fizetési lapok utján teljesíthetik.

Szövetkezetünk igen tisztelt tagjait,
valamint mindazokat, kik szövetkezetünk
tagjai óhajtanak lenni felkérjük, hogy a
felvétel iránt intézeti helyiségünkben (Rá-
kóczi ut, Barts—Óvári palota) bármikor
jelentkezni sziveskedjenek.

A Belvárosi Takaréék és Hitelszövetkezet
Igazgatósága.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐKÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLÁSSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENDŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LÓERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPESTI VYACZI-UT 30.

BARTA IMRE

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ

NAGYVÁRAD, Szilágyi Dezső-u. 29.

ELVÁLLAL: Szobafestést,
mázolást, tapétázást és min-
den e szakmába vágó mun-
kát olyan árban, melyért
□ senki el nem készíti. □

KITŰNŐ AJÁNLATOK!!

MAGYAR BANK

részvénytársaság NAGYVÁRADON Fekete-Sas palota.

Üzletfeleink érdekében egy nagyobb fővárosi
jelzálogbankkal állandó összeköttetésbe lépve,
abban a helyzetben vagyunk, hogy

nagyváradi házakra,

továbbá Biharmegyében levő földbirtokokra
kedveső feltételek mellett

10, 20, 25, 40 vagy 50 éves

törlesztéses kölcsönöket
adhatunk.

Már bekebelezett 6 százalékos vagy ezt meg-
hala ó kamatoz su kölcsönöket

olcsóbb kamatu

törlesztéses kölcsönre bélyeg- és illetékmentesen
átváltoztatunk.

Mindennemű felvilágosítással intézetünk jel-
zálog osztálya készségesen szolgál.

Legrégibb és legmegbízhatóbb

nyaralási vállalat!

Van szerencsénk a nagyvérdemű közönség becses figyelmét felhívni a célra épült és fővárosi mintára berendezett

Molykár elleni megóvó és biztosító vállalatunkra,

melyet a Heiman Lipót és Tsa cég eddigi nyaralási vállalatával tetemesen kiösvítettünk.

Elfogadunk nyári gondozásra felelősség mellett bármily értékes ruhákat, szörme árukat, függönyöket, szőnyeget stb. Azokat saját műhelyünkben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatjuk vissza.

Kívánatra azokért házhoz küldünk; az üzlet tűz- és betörés ellen biztosítva van. Becses pártfogást kérve maradtunk

Kiváló tisztelettel

Zboray Gyula és Társa
szücs üzlet **Fő-utca 7. szám.**
Telep **Körös utca 32.** (Saját-ház.)

A legmegbízhatóbb arcápolószer a szeplő és májfolt ellenes

Lilium-Krém

szappan és puder.

Ára 1—1 korona. Ára 1—1 korona

Kapható:

FARKAS ISTVÁN „Arany-Sas” gyógyszer-tárában Nagyvárad, Szent László-ter.

Van szerencsém értesíteni az előkelő hölgyközönséget, hogy angol és francia

női divat termemben

a legújabb angol és francia modell és speciális szabás szerint készítek

modern **princzesz-ruhákat**

elismert szép **angol kosztümöket**, és **izléses toaletteket** stb.

Nagy gond van fordítva arra, hogy az idej modern divattal haladva a legkényesebb igényeknek is megfeleljek. Számítalan elismerés. Elvem: divatfejlesztés, szolid árak.

B. meghívásra elsőrendű divatlapokkal teszem tiszteletemet, esetleg vidékre is.

Számos pártfogást kérve,

mély tisztelettel:

VALENTIN J. női szabó
Ezredévi Emlék-tér 18. sz. a.

Vas és rézbutorok

Rézdiszes vaságyak, gyermek ágyak, mosdóasztalok, sodrony ágy-betétek a legszebb kivitelben, — helyszűke miatt a legolcsóbb árban kaphatók

Kohn Adolf

vaskereskedőnél

Nagyvárad, Kossuth-u. 10.

SZABÓ JÁNOS

uri divat szabó és egyenruha készítőnél a legdivatosabb szövetek dus választékban vannak főlhalmozva.

Modern szabás. Izléses munka.

Fő-utca, (Gerliczy-palota)

Tanuló felvétetik.

Kalap virágok

a legfinomabb kivitelben, valódi francia rózsák a legszebb színekben, valamint präparált pálmák, disznóvénnyek és menyasszonyi koszorúk **mélyen leszállított árban** kaphatók **Kapucinus-utca 5. sz. alatt.** Régi virágok festését és frissítését jutányos áron eszközli: **REICH** :: **IRMA**, művirágkészítő. ::

Köszegen,

Vas megye vasuti állomás.

Dr. Dreiszker J.

VIZGYÓGYINTÉZETE ÉS SANATORIUMA

egész éven át nyitva. Rendszer: Priesnitz Winternitz és Kaepp. Az intézet körül van véve gyönyörű fenyves parkkal, közelében a legszebb séták. Tiszta szobák, kitűnő ellátás, gondos orvosi felügyelet. Gyógykezeltetnek: ideg-, gyomor-, bél-, máj-, vesepajok, csuzos bántalmak, bőrbajok, különösen lupus Basedow-kór, agy és gerincbajok, hűdésék stb. alkalmaztunk. Szén-savas fürdő, napfürdők, villanyos massage, hízaló kúra. Napi ár 10 korona, ebben bennfoglaltatik: lakás, 3 szori étkezés, villanyozás, massage, rendszeres orvosi gyógykezelés és kiszolgálás. Üdülők és lábadozók is felvétetnek napi 8 koronáért.

Prospektust ingyen küld:

az Igazgatóság.

Pénz.

Olesó

tőketörlesztéses kölcsönt

10—75 évre folyósít, ugyszintén régi drágább kamatu kölcsönöket kicserél, convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok

örök árban való **adás-vételét** vagy **bérlését** a legsikeresebb eredménnyel közvetít.

Földbirtokok parcellázását

saját költségére elvállalja és linanciroza.

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár, bankbizományi és hitelforgalmi iroda Nagyvárad, Mészáros-utca.

27

Telefon szám 424.

Üveg festészet, edzési műterem, üvegcsiszolda és tükörgyártó telep.

Neumann Károly

Nagyvárad, Teleki-u. 11.

a Kereskedelmi és Iparkamara palotájában.

Művészies kivitelű templomablakok tervezése és készítése, üvegedzés, arannyal és ezüsttel is.

Diszüvegezés, címerfestészet.

Üvegcsiszolás, rézfoglalatok, modern kirakat és kávéházi berendezések.

Tükörborítások, pecsétes régi tükrök ujraöntése.

Árjegyzék, tervrajzok díjmentesen.

UJ! UJ! UJ!

SPRINGER és JANOWSKYmindennemű díszítő és butorra való
paszományok készítői**Fővárosi izlés! Olcsó árak!****Modern munka!**

!! Költségvetések díjtalanul !!

Nagyvárad, Teleky-utca 11. sz.

Kiadó lakások.Szent László-téren átalakítás alatt levő
Kovács-házban 5. sz. a. 2, 3, 4, 5 szobás úri
lakások**1909. november 1-től kiadók.**Értekezhetni lehet d. e. 10 től, d. u. 5
óráig Lukács György-utca 37. sz.**Félix gyógyfürdő.****■ Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett. ■**Európa leggazdagabb forró kénes hőforrás, víz hőfoka 50° Celsius. Gyógy-
javallat fürdő alakjában, csusz (reuma) és köszvény ellen. Női betegségeknél,
idült méh és petefészek gyulladások, méh-burut, medencebeli sejtszövetlob
és izzadmányoknál. Ivógyógymód alakjában, idült gyomorbántalmaknál, ma-
kacs székrekedésnél, máj és epehólyag betegségeknél, sárgaság és epekövek-
nél, megiepo gyógyhatás. Tükör, kád, mór, szénsav és **Izzap** fürdők.**1908 évben 8600 állandó fürdővendég.**Állandó fürdőorvos, állandó gyógytár, 250 kényelmes lakó szoba, kitünő
vendéglők, jutányos étlap árak, állandó elsőrendű cigány zene, vasárnapon-
ként katonazene, tennis pálya, gondozott sétautak 200 holdas park. Május
1-től 16 vonat közlekedik naponta. Posta, távirtda, interurban telefon.**Curtaxe és zenedíj nincs! — Prospektust küld az igazgatóság!**

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvételnek

Telefon 491. szám

**Eredeti saját gyártmányu
ESSLINGENI FAREDŐNYÖK****Acéllemez görredőnyök, vasszerkezeti munkák, vasrácsok,
tűzhelyek, sirkerítések, csavarárúk, épület vasalások stb.****kizárólag Szántó Dezső** mű- és épület lakatosnál**Szent János-utca 25. szám** ■ Versenyképes árajánlattal szívesen szolgálunk.

Pártoljuk a helyi ipart!

Tanulók felvételnek

Telefon 491. szám

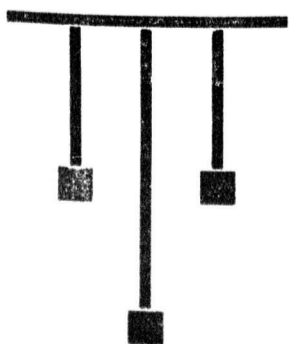
H i r d e t m é n y. Ezennel közhirrre tételik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir.
Szab. Osztálysorsjáték (**XXIV. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás
végett kiadattak.Az I. osztály huzása **1909. május hó 19. és 21-én** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami
ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir.
Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1909. évi április hó 25-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lukács.

Hazay.

Értesítés!Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni arról, hogy a **Farkas László** cég
alatt 16 évig fennállott vas és szerszám-üzletet a mai napon megvettem, s azt **Farkas
László utóda** cég alatt törvényszékiileg bejegyeztettem, annak vezetésével **FARKAS LÁSZLÓ**
urat megbiztam. Amidőn ezt a n. é. közönség b. tudomására hozom, örömmel hivatkozom
azon régi ismerettség és bizalomra, amit már a nagy közönség jogelődöm **Farkas László**
személyéhez kötött, s kérem azt a jövőben is céggemmel szemben fenntartani. Szíves támo-
gatásuk ellenében előre is biztosítom a t. vevőközönséget, hogy legfőbb törekvésemet fogja
képezni, hogy úgy az áruk kitünő minősége, mint pontos és gyors kiszolgálása, de külö-
nösen olcsó árain megállapításával, valamint raktáram dus felszaporításával teljes megelé-
désüket kiérdemeljem.

Becsés pártfogásukat kérve vagyok

teljes tisztelettel

Farkas László utóda cég,
Farkas László cégvezető.

Tavaszi fűződivat 1909-re

A m. tisztelt hölgyközönség b. figyelmébe ajánlom előnyösen ismert mellfűző üzletemet, hol a fűző **párisi és bécsi** modellek szerint készül. A legkényelmesebb, a legdivatosabb fűzők kizárólag csakis

IZSÁK LIDIA

üzletében rendelhetők meg.

Raktáron tartok **fűzőket** nagy választékban **3 koronától feljebb**. Fűzők alakítása és tisztítások olcsón és pontosan eszközölköznek. Szíves meghívásra személyesen jelenek meg. Nagybecsű pártfogását kérve maradtam

Izsák Lidia

párisi és bécsi mellfűző specialista üzlete

Nagy Sándor-utca 1. sz. a.
Szolid árak! Külön próbaterelem!

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram** lámpa **darabja 4.50 kor.** 100 gyertyásé **7 kor. 50 fill.**

10 drb. egyidejű vételnél **10% eng.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalékos kartell áron alul.

Mindenemű **izzólámpa különlegességek**, fényképezési lámpák, ugyancsak **5 százalékkal kartell áron alól kaphatók.**

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Cipők! Kalapok! A legtartósabb : kivitelben! :

Leitner Lázár cégnél Zöldfa-utca.

KERTISZERSZÁMOK

ásó, lapát, gereblye, kapa, csákány készen benyelezve. **Metsző ollók, hernyózó ollók, szőlő- és virágpermetezők** legolcsóbban szerezhetők be: **TARSOLY és RISZTÓ** vaskereskedésében **Nagyvárad, Rákóczi-út.**

NEUMANN M. cégnél

cs. és kir. udvari szállító **Nagyvárad (Kishidfő.)**

Kizárólag saját készítményű **férfi- és fiu ruhák** készen és mérték után óriási választékban kaphatók. — Városi és vidéki telefon.

Megérkeztek LEITNER MÁRTON céghez

a tén. idényre óriási választékban a legjobb divatu batistóktól, (Mideira) fehér és színes ruhavásznak, piquet, zefir, csipkekelmék hozzávaló díszekkel. Szép és divatos ruha, blouz-selymek, pouplin, grenadin és nyári kelmek.

Szép kép keretel készítenek olcsón és gyorsan

— SZICHTA TIVADAR üveg kereskedésében —
Kossuth utca 2.

Ugyanott szép porcellán és üveg szervizek, nagy választék alpaca és China ezüst evőeszközökben.

Aki a szép fehéreneműt szereti, adja azt és vasalásra a **Gőzmosóda és vegytisztító gyárba,**

NAGYVÁRAD, Gllányi-utca 5-7. (Saját gyártelep.) Vegyileg tisztítanak férfi- és női felső ruhák, egyenruhák, kelmek, kéziuunkák, szőnyegek. Kívánatra a mosni való ruhaneműket a gőzmosóda kihordói által bárhonnan elviteinek és pontosan hazaszállítanak.

Városi és vidéki telefon 398.

PREIS R., ágynemű raktára NAGYVÁRAD, Kossuth-u. 12.

Intézeti ágyneműk, paplan, madrácz, szalmazsák mértékre és készen kapható az ágynemű raktárban Kossuth-utca 12. sz. Fosztott toll :: állandóan raktáron. ::

PREIS R.

Üdülőknek! Az összes keresettebb kül- és belföldi ásványvizek állandóan friss töltésben.

Kirándulóknak! Naponta friss tea-vaj, lipői-turói sajtók, szalámi és fott prágai sonka legelőnyösebb árakon beszerezhető.

Friedl és Jörösnél

Szent László-tér és Kert-utca sarkán.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.

Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.
Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

Hölgyek figyelmébe!! Vajda és Róna

Csinos blousok 98 kr.-tól kezdve — cignél —

Kitűnő szabású aljak 3-50 " —

Izléses pongyolák 2-98 " Nagy-Várad,

— Rendkívül árleszállítás! — : Szent László-tér. :

Fűszer és csemege üzlet

Adorján palota. Színház-u. 4. szám.

Friss tea-vaj. 1 liter Vacuum petróleum

11 kr. Kívánatra házhoz szállítatik.

Wohl Albert.

Legjobb varrógépek, kerékpárok, beszélőgépek kaphatók

Kalenda János cégnél

NAGYVÁRAD, Szent László-tér

(a Holdas-templom mellett.)

Ugyanott szakszerű javító műhely. — Telefon 245.

Pál Sándor épület, portál- és műbutorasztalok.

Készítetek bármilyen mű dolgokat pontos és szakszerű kivitelben a legszolidabb árak mellett.

Rákóczi-ut 10. szám. (Stern-palota.)

Szaniszló-utcai oldalon.

A Kispiac téren

KEPES DEZSŐ óra, ékszer és

látványos üzletében a legolcsóbban lehet órát,

ékszer és látványos javíttatni jól-

állás mellett. Ugyanintén elismert

legolcsóbb bevásárlási forrás mindenféle zseb-, fali- inga- álló és

ébresztő órákból, optikai cikkek-

ből és china ezüst tárgyakból.

Szíves pártfogást kér

KEPES DEZSŐ Nagyvárad, Kispiac-tér.

